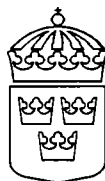

Försvarsutskottets yttrande

1992/93:FöU6y

Civil beredskap och räddningstjänst hos
länsstyrelserna

1992/93
FöU6y

Till bostadsutskottet

Bostadsutskottet har den 9 februari 1993 berett försvarsutskottet tillfälle att senast den 11 mars 1993 avge yttrande över proposition 1992/93:100 bilaga 14, Länsstyrelserna m.m. i berörd del.

Till försvarsutskottets beredningsområde hör det avsnitt i propositionen som berör civil beredskap och räddningstjänst (s. 65–67).

Propositionen

Regeringen föreslår i propositionen att riksdagen godkänner den inriktning av länsstyrelsernas verksamhet som förordas avseende civil beredskap och räddningstjänst.

Den nationella inriktningen av området har behandlats i 1992 års försvarsbeslut (prop. 1991/92:102, FöU12, rskr. 337).

Riksdagens beslut om totalförsvarets utveckling fram till och med budgetåret 1996/97 innebar bl.a. bifall till regeringens inriktning vad avser den fortsatta utvecklingen av den kommunala beredskapen, dvs. att ett antal uppgifter främst inom befolkningsskydd och räddningstjänst skall föras över till kommunerna. Detta kommer att påverka länsstyrelsens framtida uppgifter och roll. På den regionala nivån blir uppgifterna i större utsträckning tillsyn och uppföljning samt stöd till den lokala nivån. Länsstyrelserna kommer också att svara för den allmänna inriktningen och samordningen av beredskapsförberedelserna.

Överföringen av uppgifter och ansvar till kommunerna kommer att föregås av överläggningar med kommunerna om den statliga ersättningen för kommunernas nya uppgifter och om tidpunkten för överföringen. I avvaktan på att dessa överläggningar har genomförts och förändringen har lagreglerats åvilar ansvaret för den lokala civilförsvarsorganisationens rekrytering, krigsplacering m.m. alltjämt länsstyrelserna.

Genom riksdagens beslut (prop. 1991/92:41, FöU5, rskr. 79) om samhällets åtgärder mot allvarliga olyckor har länsstyrelsens roll inom räddningstjänsten förstärkts. Länsstyrelserna har därutöver fr.o.m. den 1 juli 1992 även fått till uppgift att svara för saneringen efter utsläpp av radioaktiva ämnen från en kärnteknisk anläggning.

Regeringen sammanfattar sina slutsatser om inriktningen för länsstyrelserna enligt följande:

Länsstyrelsen är högsta civila totalförsvarsmyndighet på lägre regional nivå.

- Följande uppgifter bör ges hög prioritet av länsstyrelserna
- inrikta och samordna det civila försvaret i länet
 - främja arbetet med kommunala riskanalyser
 - verka för beredskapshänsyn i samhällsplaneringen
 - ge kommunerna och andra stöd och underlag för deras beredskapsförberedelser
 - planläggning inom försörjningsområdet
 - utöva tillsyn över den kommunala räddningstjänsten
 - svara för räddningstjänst och sanering vid utsläpp av radioaktiva ämnen.

Av resultatbedömningen och den fördjupade prövningen framgår att flertalet länsstyrelser konstaterar att det råder obalans mellan uppgifter och tillgängliga resurser. Vidare framgår att det finns kompetensbrister inom området.

Försvarsutskottet

Utskottet vill inledningsvis framhålla att länsstyrelserna har en mycket viktig roll inom totalförsvaret. Den alltmer betonade betydelsen av att ta beredskapshänsyn i planering och samhällsutveckling i syfte att uppnå ett mer robust samhälle framhäver länsstyrelsernas roll. Den framtida ändrade rollfördelningen mellan länsstyrelserna och kommunerna inom beredskapsområdet ställer också annorlunda och mer kvalificerade krav på länsstyrelserna.

Utskottet anser att regeringens förslag till inriktning av länsstyrelsernas verksamhet inom området civil beredskap och räddningstjänst överensstämmer med 1992 års försvarsbeslut. Med hänsyn till att dessa uppgifter bör fullgöras med rimlig grad av säkerhet anser utskottet att vad som anförts om kompetensbrist och bristande balans mellan uppgifter och resurser inom länsstyrelserna är klart oroande.

Utskottet har inhämtat att resurserna vad avser antalet personår för civil beredskap och räddningstjänst vid länsstyrelserna har minskat med ca 35 % från år 1978 varav med 10 % från år 1989. Detta har bl.a. inneburit att övningar för kommuner har fått ställas in och att försörjningsplaneringen fått eftersättas. Förmågan att motstå ett s.k. strategiskt överfall och förmågan till återtagning, vilka framhållits som betydelsefulla i 1992 års försvarsbeslut, påverkas negativt. Möjligheterna att uppnå ett mer robust samhälle påverkas också negativt. Vid den samlade bedömningen av effekterna för totalförsvaret måste emellertid också den uppbyggnad av beredskapen som skett inom kommunerna beaktas.

Uppgifterna för länsstyrelserna enligt 1992 års försvarsbeslut och de minskade resurserna för beredning av frågor rörande civil beredskap och räddningstjänst på länsstyrelserna kräver enligt utskottet att kraftfulla åtgärder vidtas för att motverka den bristande balansen. Området

civil beredskap och räddningstjänst inom länsstyrelserna bör ges högre prioritet än hittills och en häremot svarande resurstilldelning. Utskottet anser vidare att åtgärder bör vidtas för att förbättra länsstyrelsernas kompetens inom området i fråga.

1992/93:FöU6y

Stockholm den 11 mars 1993

På försvarsutskottets vägnar

Arne Andersson

I beslutet har deltagit: Arne Andersson (m), Sture Ericson (s), Wiggo Komstedt (m), Iréne Vestlund (s), Lars Sundin (fp), Ingvar Björk (s), Christer Skoog (s), Jan Erik Ågren (kds), Robert Jousma (nyd), Sven Lundberg (s), Stig Grauers (m), Henrik Landerholm (m), Anita Persson (s) och Åke Carnerö (kds).

